

NHRIS B'SAĦĦITHOM U EFFETTIVI

SFIDI, PRATTIKI U OPPORTUNITAJIET PROMETTENTI

SOMMARJU

1

X'inhuma istituzzjonijiet nazzjonali
għad-drittijiet tal-bniedem?

2

Għarfien dwar l-NHRIs fl-UE

4

Sejbiet ewlenin u opinjonijiet
tal-FRA

© L-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali, 2021

Ir-riproduzzjoni hija awtorizzata kemm-il darba jissema s-sors oriġinali.

Għal kull użu jew riproduzzjoni ta' ritratti jew materjal ieħor li mhuwiex taħt id-drittijiet tal-awtur tal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali, għandu jintalab permess direttament mingħand id-detenturi tad-drittijiet.

La l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali u lanqas kwalunkwe persuna li taġixxi f'isem l-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għad-Drittijiet Fundamentali ma hija responsabbli mill-użu li jista' jsir mit-tagħrif li ġej.

Il-Lussemburgu: L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet tal-Unjoni Ewropea, 2021

Print ISBN 978-92-9461-071-3 doi:10.2811/93512 TK-01-20-631-MT-C

PDF ISBN 978-92-9461-041-6 doi:10.2811/800838 TK-01-20-631-MT-N

Kredit għar-ritratti:

Kopertura: © FRA

Paġna 3: © AdobeStock — photo 5000

Paġna 8: © AdobeStock — konoplizkaya

Paġna 13: © AdobeStock — Guillaume Le Bloas

L-Istituzzjonijiet Nazżjonali għad-Drittijiet tal-Bniedem (NHRIs) huma parti vitali mis-sistema ta' protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fil-livell ta' pajjiż. Billi jqajmu kuxjenza, jipprovdu pariri, jimmonitorjaw u jżommu lill-awtoritajiet responsabbli, huma għandhom rwol ċentrali fin-navigazzjoni tal-isfidi l-kbar tad-drittijiet tal-bniedem tal-ġurnata tal-lum – billi jindirizzaw kemm it-tħassib persistenti bħad-diskriminazzjoni kif ukoll l-inugwaljanza, u kwistjonijiet godda bħall-implikazzjonijiet tad-drittijiet tal-intelliġenza artifiċjali u tal-pandemija tal-COVID-19.

Ir-rapport, ippubblikat 10 snin wara l-ewwel studju fil-fond tal-FRA dwar l-NHRIs, iħares lejn dawn il-korpi fl-UE, kif ukoll fil-Maċedonja ta' fuq, fis-Serbja u fir-Renju Unit. Dan jesplora l-iżviluppi rilevanti, l-isfidi għall-effettività tagħhom u modi kif jiġi mmassimizzat l-impatt tagħhom. Dan jindika wkoll Prattiki promettenti u l-potenzjal għal impenn akbar bħar-rwol tal-NHRIs fl-appoġġ tal-monitoraġġ tal-istat tad-dritt u l-konformità mal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE.

Is-sejbiet tal-FRA jenfasizzaw li, biex jissodisfaw il-potenzjal tagħhom, l-NHRIs jeħtieġu mandat ċar, indipendenza, riżorsi adegwati, u, fis-sħubiji tagħhom, jirriflettu d-diversità tas-soċjetajiet tagħna. Jeħtieġ ukoll li jikkonformaw mal-Prinċipji ta' Pariġi dwar l-indipendenza u l-effettività ta' NHRIs approvati min-Nazzjonijiet Uniti.

Prinċipji ta' Pariġi

Il-Prinċipji ta' Pariġi huwa d-dokument fundamentali li stabbilixxa l-bażi internazzjonali għall-Istituzzjonijiet Nazżjonali għad-Drittijiet tal-Bniedem (NHRIs). Dawn jistabbilixxu l-istandards minimi għall-NHRIs u jipprovdu l-punti ta' riferiment internazzjonali li magħhom jistgħu jiġu akkreditati. Il-Prinċipji ta' Pariġi ġew adottati mir-Riżoluzzjoni 48/134 tal-20 ta' Diċembru 1993 tal-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti (NU).

Biex taqra d-dokument sħiħ, żur il-link li ġej: **Prinċipji relatati mal-Istatus tal-Istituzzjonijiet Nazżjonali (Il-Prinċipji ta' Pariġi)**

X'INHUMA ISTITUZZJONIJET NAZZJONALI GĦAD-DRITTIJET TAL-BNIEDEM?

L-NHRIs huma organizzazzjonijiet indipendenti mwaqqfa mill-Istati biex jipromwovu u jiproteġu d-drittijiet tal-bniedem f'pajjiżhom. L-organizzazzjonijiet jiġu f'diversi forum – bħall-kummissjonijiet tad-drittijiet tal-bniedem, l-istituzzjonijiet tal-Ombudsman – u spiss ikollhom diversi mandati. Pereżempju, nofs l-NHRIs koperti minn dan ir-rapport huma wkoll l-istituzzjonijiet tal-Ombudsman u 16 għandhom mandati ta' ugwaljanza sħaħ jew parzjali. Irrispettivament mill-istruttura u s-setgħat eżatti tagħhom, dawn huma vitali għall-avvanz tad-drittijiet tal-bniedem fil-livell nazżjonali.

L-NHRIs għandhom rabtiet inerenti mal-liġi internazzjonali dwar id-drittijiet tal-bniedem, li ssaħħaħ ir-rwoli u l-impatt tagħhom, u huma soġġetti għall-istandards minimi internazzjonali stabbiliti fil-Prinċipji ta' Pariġi. Dawn il-Prinċipji jipprovdu l-qafas għall-indipendenza u l-effettività fil-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem. L-Aġenda 2030 tan-Nazzjonijiet Uniti (NU) għall-Iżvilupp Sostenibbli, speċifikament l-Għan 16 tal-Iżvilupp Sostenibbli dwar istituzzjonijiet b'saħħithom, tinkludi indikatur għall-NHRIs konformi mal-Prinċipji ta' Pariġi (indikatur 16.A.1.).

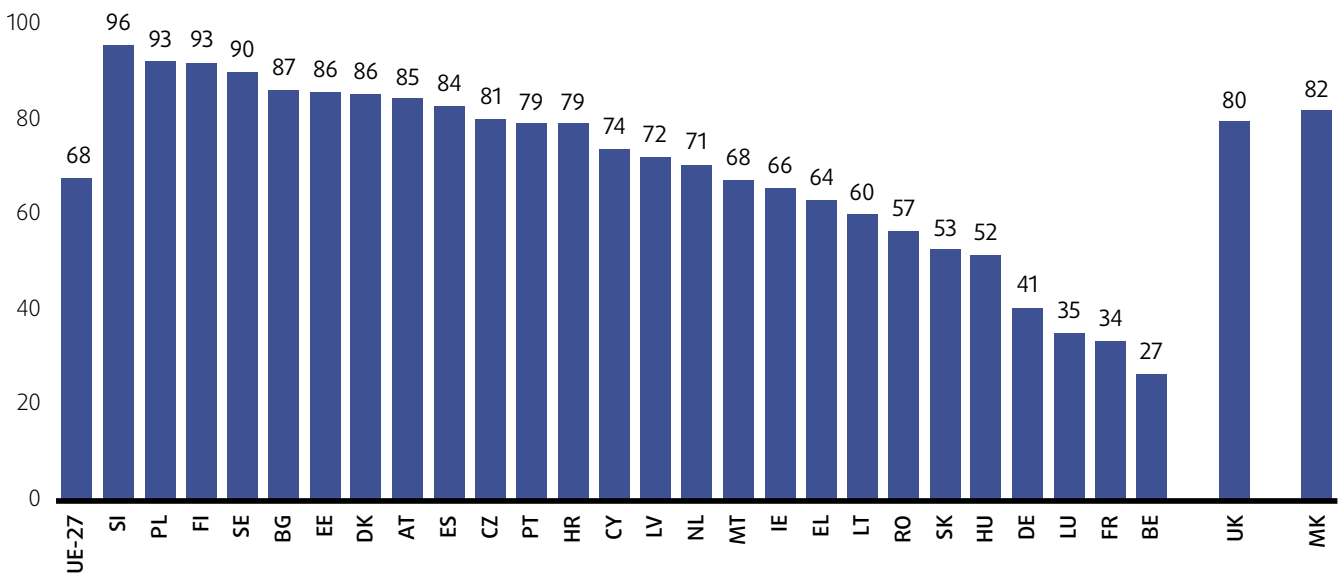
GĦARFIEN DWAR L-NHRIS FL-UE

Skont l-Istharrig dwar id-Drittijiet Fundamentali⁽¹⁾ tal-FRA tal-2019 – li jkopri l-EU-27, il-Maċedonja ta' Fuq u r-Renju Unit – b'mod globali 68 % tan-nies semgħu bl-NHRI f'pajjiżhom. Iżda l-għarfien tal-NHRIs ivarja ħafna skont il-pajjiż, minn 96 % fis-Slovenja sa 27 % fil-Belġju (ara l-Figura 1). Bħala medja, iż-żgħażaġh ta' bejn is-16 u d-29 sena huma 60 % jew inqas konxji mill-NHRI f'pajjiżhom meta mqabbla ma' persuni akbar fl-età (68 % jew aktar). Il-persuni b'limitazzjonijiet serji fuq l-attivitajiet tagħhom ta' kuljum (bħal persuni b'diżabilità) huma 58 % jew inqas spiss konxji minn dawk mingħajr limitazzjonijiet (70 %). M'hemmx differenzi bejn l-irġiel u n-nisa fis-sensibilizzazzjoni dwar l-NHRI.

L-NHRIs għandhom il-karatteristiċi li ġejjin:

- ★ entitajiet indipendenti speċjali stabbiliti taħt il-liġi nazzjonali – tipikament jirrapportaw lill-parlament nazzjonali;
- ★ istituzzjonijiet b'mandat wiesa' biex jipromwovu s-sensibilizzazzjoni u t-taħriġ u jiproteġu d-drittijiet tal-bniedem permezz ta' attivitajiet ta' monitoraġġ u permezz tal-ipproċessar, l-investigazzjoni u r-rapportar ta' ilmenti individwali;
- ★ korpi nazzjonali li jagħtu pariri dwar id-drittijiet tal-bniedem u jimmonitorjawhom;
- ★ istituzzjonijiet akkreditati permezz ta' proċess internazzjonali ta' evalwazzjoni bejn il-pari bħala li jikkonformaw bis-shiħ (status-A) jew parzjalment (status-B) mal-Prinċipji ta' Pariġi;
- ★ organizzazzjonijiet inkarigati biex jimmonitorjaw u jirrapportaw fuq livell nazzjonali u internazzjonali dwar il-prestazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem tal-Istat tagħhom;
- ★ korpi intitolati li jipparteċipaw fil-Kunsill tad-Drittijiet tal-Bniedem tan-NU u mekkaniżmi internazzjonali oħra tad-drittijiet tal-bniedem.

FIGURA 1: GĦARFIEN TAL-NHRI RISPETTIVA, SKONT IL-PAJJIŻ (%)^{a,b,c,d,e}



Sors: FRA, Fundamental Rights Survey 2019 (Stharrig dwar id-Drittijiet Fundamentali 2019) [Ġbir ta' data f'kooperazzjoni ma' Statistics Netherlands (NL), Centre des Technologies de l'Information d'Etat (LU) u Statistics Austria (AT)]

▲ Noti:

- a) Minn dawk kollha li wiegħu li ntabu jimlew it-taqsimha "Għarfien u responsabbiltajiet dwar id-drittijiet" tal-istharrig (n = 26,045).
- b) Għall-Italja ma giet identifikata l-ebda organizzazzjoni ekwivalenti għal NHRI.
- c) Fil-każ ta' pajjiżi b'żewġ NHRIs, l-aktar waħda magħrufa ntgħażlet għall-istharrig.
- d) L-għażla "nippreferi ma ngħidx" intgħażlet minn inqas minn 1 % ta' dawk li wiegħu u "ma nafx" intgħażlet minn mhux aktar minn 2 % f'xi Stati Membri.
- e) Mistoqsija: "Qatt smajt b'xi waħda minn dawn li ġejjin?". Jekk jogħġbok wiegħeb bl-ewwel haġa li tiġi f'rasek. [ISEM L-ISTITUZZJONI NAZZJONALI (AKKREDITATA) GĦAD-DRITTIJET TAL-BNIEDEM].

(¹) FRA (2020), What do fundamental rights mean for people in the EU? – Fundamental Rights Survey (Xi jfissru d-drittijiet fundamentali għan-nies fl-UE?) – Stharrig dwar id-Drittijiet Fundamentali), il-Lussemburgu, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet.

L-indirizzar tal-COVID-19

L-NHRI fil-**Finlandja** rreaġixxiet malajr għall-miżuri tal-COVID-19, billi holqot paġna web li tispjega l-bidliet leġiżlattivi u l-impatt tagħhom fuq l-implimentazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem u dawk fundamentali.*

L-NHRI fil-**Polonja** holqot paġna tal-bidu fuq is-sit web tagħha li tiġbor l-attivitatijiet kollha tal-NHRI relatati mal-pandemija u mal-monitoraġġ tagħha tar-rispons tal-gvern għall-COVID-19.**

L-NHRI fil-**Lussemburgu** indirizzat ittra miftuħa lill-Prim Ministru. Hi tilqa' l-isforzi ta' kuljum tal-gvern biex jiżgura li l-popolazzjoni kollha tkun protetta matul dan il-perjodu diffiċli, tinforma dwar il-kompitu tagħha li timmonitorja l-iżviluppi u tiżgura sa liema punt il-limitazzjonijiet fuq id-drittijiet u l-libertajiet fundamentali huma meħtieġa u proporzjonati

għal dak li huwa meħtieġ mis-sitwazzjoni u tfakkar li "id-drittijiet tal-bniedem jikkostitwixxu qafas ċar u indispensabbli għall-gvern biex jiggarrantixxi bilanċ ġust bejn il-protezzjoni tas-saħħa pubblika u r-rispett tad-drittijiet fundamentali u l-libertajiet individwali." [Traduzzjoni mhux uffċjali]***

* Il-Finlandja, iċ-Ċentru għad-Drittijiet tal-Bniedem (2020), COVID 19.

** Il-Polonja, il-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem (2020), Kronavirus i epidemia w Polsce.

*** Il-Lussemburgu, CDDH, Lettre ouverte du président de la CCDH au Premier Ministre. Għal aktar informazzjoni dwar kif il-pandemija tal-COVID-19 affettwat id-drittijiet fundamentali tan-nies, ara l-**Coronavirus Bulletins** tal-FRA.



Sejbiet ewlenin u opinjonijiet tal-FRA

- ★ **Setgħat suffiċjenti:** L-NHRIs spiss ikollhom mandati wesgħin. Dawn ikopru ħafna oqsma tad-dritt tal-Unjoni fejn tapplika l-karta tad-drittijiet tal-UE, il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali. Din tinkludi l-monitoraġġ tad-drittijiet fundamentali, l-indirizzar tal-ilmenti, l-investigazzjoni ta' ksur tad-drittijiet, l-għoti ta' pariri lil dawk li jfasslu l-politika, kif ukoll il-koordinament ma' korpi oħra tad-drittijiet fuq livell nazzjonali u internazzjonali. Biex tingħata spinta lill-impatt tagħhom, l-Istati Membri, kemm il-gvernijiet kif ukoll il-Parlamenti, għandhom formalment jikkonsultaw lill-NHRIs, isegwu r-rakkomandazzjonijiet tagħhom u jwieġbu l-mistoqsijiet speċifiċi tagħhom.
- ★ **Rwol imsaħħaħ fil-livell tal-UE:** L-UE qed tkompli tintegra b'mod konsistenti d-drittijiet fundamentali fid-dritt tal-Unjoni u fil-finanzjament u tista' tagħmel aktar użu mill-NHRIs meta timmonitorja l-implimentazzjoni tal-impenji b'rabta mad-drittijiet fundamentali skont id-dritt tal-Unjoni, inkluża l-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE li hija legalment vinkolanti. Hija tista' wkoll tinvolvi ruħha magħhom b'mod regolari dwar kwistjonijiet tad-drittijiet fundamentali, bħall-istat tad-dritt jew l-użu tal-Karta.
- ★ **Konformità mal-Prinċipji ta' Pariġi tan-NU:** Sittax-il NHRI fl-UE issa huma konformi b'mod sħiħ mal-prinċipji ta' gwida tan-NU, numru li żdied minn disgħa mindu l-FRA ppubblikat l-ewwel ħarsa ġenerali tagħha dwar l-NHRIs fl-2010. Sitt pajjiżi oħra għandhom NHRIs li mhumiex konformi u l-ħamsa li jifdal qegħdin joħolqu NHRIs, filwaqt li jfittxu akkreditazzjoni u konformità. Network Ewropew (ENNHRI) issa jappoġġa, isaħħaħ u jgħaqqad ukoll l-NHRIs. L-Istati Membri kollha għandhom jaġhmlu użu minn tali appoġġ u jiżguraw li l-NHRIs tagħhom ikunu konformi b'mod sħiħ mal-prinċipji tan-NU.
- ★ **Protezzjoni u indipendenza:** Kważi nofs il-mexxejja tal-NHRIs għandhom protezzjoni legali kontra r-responsabbiltà kriminali u ċivili. Tlettax-il NHRI irrappurtaw li l-persunal tagħhom iffaccja theddid u fastidju fuq il-post tax-xogħol. L-Istati Membri jeħtieġ jipproteġu lill-NHRIs, lill-membri u lill-persunal tagħhom, inkluż bil-liġi, u jissalvagwardjaw l-indipendenza sħiħa tal-NHRIs biex jaħdmu.
- ★ **Diversità:** L-involvement ma' sezzjoni trasversali wiesgħa tas-soċjetà jista' jgħin għas-sensibilizzazzjoni dwar id-drittijiet u jaġhmel l-NHRIs aktar effettivi. Dan jinkludi wkoll il-bini ta' rabtiet aktar mill-qrib mas-soċjetà ċivili kif ukoll mar-reġjuni u mal-ibliet.
- ★ **Riżorsi adegwati:** Meta jitqiesu l-mandati multipli tagħhom ħafna NHRIs għad għandhom nuqqas ta' persunal. Għalhekk l-Istati Membri għandhom jgħammru lill-NHRIs bir-riżorsi finanzjarji u umani meħtieġa biex iwettqu l-mandati tagħhom b'mod effettiv.

Matul l-10 snin mit-twaqqif tal-FRA, fl-ewwel rapport tagħha dwar l-NHRIs, in-numru ta' NHRIs konformi mal-Prinċipji ta' Pariġi żdied minn 9 għal 16 fis-27 Stat Membru attwali tal-UE. Sitt Stati Membri oħra għandhom NHRIs li ma jikkonformawx b'mod sħiħ mal-prinċipji. Konsegwentement, l-Istati Membri kollha minbarra ħames Stati Membri – iċ-Ċekja, l-Estonja, l-Italja, Malta u r-Rumanija – għandhom NHRIs. Qed isiru wkoll żviluppi f'dawk il-ħames pajjiżi biex jakkreditaw istituzzjonijiet u jiksbu konformità mal-Prinċipji ta' Pariġi.

Żvilupp importanti mir-rapport tal-FRA tal-2010 dwar l-istituzzjonijiet, huwa t-twaqqif tan-*Network Ewropew tal-NHRIs (ENNHRI)*. Dan in-network jappoġġa, isaħħaħ u jgħaqqad l-NHRIs, filwaqt li jipprovdi pariri dwar l-istabbiliment u l-akkreditazzjoni, l-iskambju bejn il-pari u l-bini tal-kapaċitajiet, solidarjetà, u impenn kongunt mal-UE u mekkaniżmi oħra.

L-UE qatt ma lleġiżlat dwar kwistjonijiet li jittrattaw l-NHRIs. Iżda, fir-Regolament tagħha (UE) Nru 235/2014 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2014 li jstabbilixxi strument ta' finanzjament għad-demokrazija u d-drittijiet tal-bniedem madwar id-dinja, hija rrikonoxxiet ir-rilevanza ewlenija tal-NHRIs billi espliċitament impenjat ruħha li tappoġġa l-NHRIs f'pajjiżi li mhumiex fl-UE. Barra minn hekk, il-Prinċipji ta' Pariġi huma referenzjati fir-**Regolament ta' twaqqif tal-FRA (KE) Nru 168/2007**. L-involvement espliċitu u operattiv ta' korpi li jippromwovu d-drittijiet fundamentali fl-implimentazzjoni tad-dritt tal-Unjoni huwa inkluz fir-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni rivedut propost għall-programmi ta' finanzjament tal-UE.² L-NHRIs jissemew b'mod regolari fid-dibattitu dwar il-mekkanizmi tal-istat tad-dritt tal-UE. L-NHRIs jistgħu wkoll ikunu aktar involuti fl-istrategġiji u l-oqfsa tal-UE, fir-rigward ta' kwistjonijiet bħall-applikazzjoni tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (il-Karta) jew ir-rapportar dwar l-istat tad-dritt. L-eżistenza ta' NHRIs b'saħħithom, effettivi u indipendenti madwar l-Istati Membri kollha tal-UE hija prekondizzjoni biex jinkiseb il-potenzjal sħiħ tagħhom f'kuntast tal-UE.

L-NHRIS KONFORMI MAL-PRINĊIPJI TA' PARIĠI BI STATUS A FL-ISTATI MEMBRI KOLLHA TAL-UE

L-Istati Membri kollha tal-UE impenjaw ruħhom li jstabbilixxu NHRIs. Peress li għandhom mandat orizzontali madwar id-drittijiet tal-bniedem kollha, huwa importanti li l-NHRIs ikunu mgħammra aħjar biex jimplimentaw id-drittijiet fundamentali fi hdan il-kamp ta' applikazzjoni aktar ristrett tad-dritt tal-Unjoni.

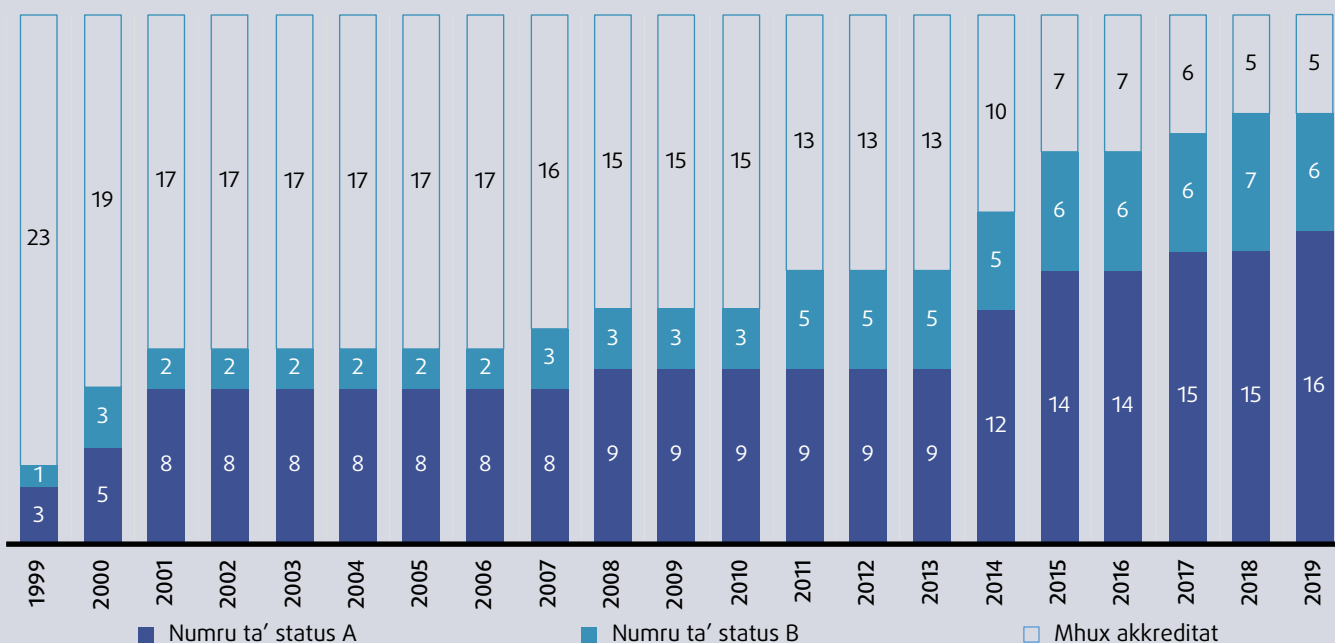


L-OPINJONI 1 TAL-FRA

L-FRA, filwaqt li tfakkar fl-opinjoni tagħha mir-rapport tagħha tal-2010 dwar l-NHRIs, tqis li l-Istati Membri kollha tal-UE għandu jkollhom NHRIs indipendenti, effettivi u li jhallu impatt, li jikkonformaw mal-Prinċipji ta' Pariġi biex iwasslu u jippromwovu d-drittijiet tal-bniedem u dawk fundamentali b'mod aktar effettiv.

(²) Il-Kummissjoni Ewropea (2018), **Proposta għal regolament li jstabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar [fondi speċifiċi tal-UE]**, COM (2018) 375 final, Brussell, id-29 ta' Mejju 2018.

FIGURA 2: NUMRU TA' PAJJIŻI EWROPEJ B'NHRIS LI GĦANDHOM STATUS A U B



Sors: FRA, 2020 [riċerka bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni bbażata fuq id-data tal-akkreditazzjoni tas-šhubija tal-ENNHRI u l-GANHRI]

L-OPINJONI 2 TAL-FRA

L-Istati Membri li għandhom NHRIs għandhom jistinkaw biex itejbu l-effettività, l-indipendenza u l-impatt tagħhom, kif irrakkomandat mill-SCA tal-GANHRI. L-Istati Membri li jstabilixxu NHRIs għandhom jiġu ggwidati mill-osservazzjonijiet ġenerali tal-SCA tal-GANHRI biex jiżguraw li jkunu konformi mal-Prinċipji ta' Pariġi. F'dan ir-rigward, l-Istati Membri jistgħu jagħmlu użu mill-assistenza teknika li hija pprovduta mill-ENNHRI, l-organizzazzjonijiet intergovernattivi, u l-Uffiċċju għad-Drittijiet tal-Bniedem tan-NU (OHCHR).

Madankollu, filwaqt li ħames Stati Membri tal-UE biss ma għandhom l-ebda NHRI, sa Ġunju 2020, 11 mis-27 Stat Membru kien għad ma għandhomx NHRI li hija konformi mal-Prinċipji ta' Pariġi bi status A.

▲
Noti: Ikopri 27 Stat Membru tal-UE biss; "mhux akkreditat" jindika l-għadd ta' Stati Membri tal-UE mingħajr NHRI akkreditata.

RWOLI MSAĦĦA GĦALL-NHRIS FL-UE – MONITORAĠĠ INDIPENDENTI TAD-DRITTJIET FUNDAMENTALI FL-ISTATI MEMBRI

Ir-rekwiżit skont id-dritt tal-Unjoni li jiġu stabbiliti jew li jiġu nnominati korpi għall-ugwaljanza f’ħafna pajjiżi kien ifisser li l-NHRI sservi wkoll bħala korp għall-ugwaljanza. Rakkomandazzjoni sussegwenti tal-Kummissjoni Ewropea heġġet lill-Istati Membri tal-UE biex isahħu l-indipendenza u l-effettività tal-korpi għall-ugwaljanza sabiex ikunu jistgħu jwettqu aħjar il-kompiti tagħhom, bħall-ġoti ta’ assistenza indipendenti lill-vittmi ta’ diskriminazzjoni, il-promozzjoni tal-ugwaljanza, it-twettiq ta’ sħarriġ indipendenti u l-ħruġ ta’ rapporti u rakkomandazzjonijiet indipendenti (**Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2018/951 dwar standards għall-korpi għall-ugwaljanza – ir-Rakkomandazzjoni 1.2**).

Il-konklużjonijiet tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea dwar il-Karta, adottati f’Settembru 2019, enfasizzaw li “istituzzjonijiet nazzjonali indipendenti tad-drittijiet tal-bniedem, korpi għall-ugwaljanza u mekkaniżmi oħra tad-drittijiet tal-bniedem [...] għandhom rwol kruċjali fil-protezzjoni u l-promozzjoni tad-drittijiet fundamentali u fl-iżgurar tal-konformità mal-Karta.” [Traduzzjoni mhux uffiċjali] Huwa nkoraggjixxa l-kooperazzjoni ma’ dawn il-mekkaniżmi u appoġġjahom fil-mandati tiegħu, inkluż fl-implimentazzjoni u l-promozzjoni tal-Karta.

Bil-mandat wiesa’ tagħhom tad-drittijiet tal-bniedem, l-NHRIs huma rilevanti f’ħafna oqsma fil-kamp ta’ applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni fejn tapplika l-Karta. Dan jinkludi kwistjonijiet ewlenin tad-dritt tal-Unjoni (bħall-ażil u l-migrazzjoni, il-protezzjoni tad-*data* u l-ġustizzja kriminali) li fihom jista’ jissahħaħ il-monitoraġġ tal-NHRI tal-applikazzjoni tal-Karta fl-Istati Membri. L-istituzzjonijiet jistgħu jiżviluppaw ukoll kooperazzjoni u appoġġ għall-atturi fil-komponenti tal-infurzar tal-Karta – gvernijiet, amministrazzjonijiet, leġislaturi, imħallfin u prattikanti legali oħra, korpi tal-infurzar tal-liġi, organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u difensuri tad-drittijiet – biex itejbu l-użu u l-għarfien tagħhom tal-Karta.



L-OPINJONI 3 TAL-FRA

L-UE tista’ tibni b’mod aktar konsistenti fuq l-NHRIs bħala atturi kruċjali għall-implimentazzjoni tad-drittijiet fundamentali, inkluż billi tiżgura monitoraġġ indipendenti u effettiv tad-drittijiet fundamentali fl-Istati Membri tal-UE. Tali dipendenza fuq l-NHRIs għandha tiġi appoġġata permezz ta’ relazzjonijiet mill-qrib u regolari ma’ NHRIs speċifiċi u mal-ENNHRI b’mod partikolari. Tista’ tiġi riżervata interazzjoni kwalifikata għal NHRIs konformi mal-Prinċipji ta’ Pariġi u għall-ENNHRI. Il-kapaċità tal-NHRIs u tal-ENNHRI li jimpenjaw ruħhom b’mod effettiv trid tiġi żgurata wkoll billi jiġu pprovduti biżżejjed riżorsi umani u finanzjarji.

Kwalunkwe involviment bħal dan għandu jsir mingħajr ma jiġu kompromessi l-indipendenza u l-effettività tal-NHRIs, kif definiti fil-Prinċipji ta’ Pariġi. L-NHRIs ma jissostitwixxux l-obbligu tal-Istati li jimplimentaw id-drittijiet fundamentali, iżda jistgħu jipprovdu pariri indipendenti u rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż u jistgħu jservu bħala mekkaniżmu ta’ monitoraġġ indipendenti għall-Istati biex iwettqu l-impenni tagħhom b’rabta mad-drittijiet fundamentali.

Nota: E&W, l-Ingilterra u Wales; NI, l-Irlanda ta’ Fuq; SCT, l-Iskozja.

FIGURA 3: ISTITUZZJONIJET MAĦTURIN BĦALA KORP GĦALL-UGWALJANZA SKONT ID-DRITT TAL-UNJONI

Status A																																		
Status B																																		
L-ebda istituzzjoni akkreditata																																		
0 – Li jikkontribwixxi (mhux korp għall-ugwaljanza uniku)																																		
Korp għall-ugwaljanza																																		
	L-Awstrija	II-Belġju	II-Bulgarija – Kummissjoni	II-Bulgarija – Ombudsman	II-Kroazja	Ċipru	Iċ-Ċekja	Id-Danimarka	L-Estonja	II-Finlandja	Franza	II-Ġermanja	II-Greċja	L-Ungerija	L-Irlanda	L-Italja	II-Latvja	II-Litwanja	II-Lussemburgu	Malta	In-Netherlands	II-Polonja	II-Portugall	Ir-Rumanija – Istitut	Ir-Rumanija – Ombudsman	Is-Slovakkja	Is-Slovenja	Spanja	L-Iżvezja	Ir-Renju Unit – E&W	Ir-Renju Unit – SCT	Ir-Renju Unit – NI	II-Macedonja ta’ Fuq	Is-Serbja
	0			0				0	0					0		n / a				0														

Sors: FRA, 2020 [ibbażat fuq 33 tweġiba għall-kwestjonarju mibgħut lil 34 NHRI, ricerka tal-FRA bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni]

L-OPINJONI 4 TAL-FRA

L-istituzzjonijiet tal-UE jistgħu jistabbilixxu skambju aktar regolari mal-NHRIs. Pereżempju, dan jista' jsir fil-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, fil-gruppi ta' ħidma tiegħu dwar id-drittijiet fundamentali jew fi gruppi ta' ħidma oħra.

Skambju regolari ta' prattiki u sfidi promettenti relatati mal-NHRIs jista' jippermetti tagħlim reċiproku dwar kif l-aħjar jittejbu l-effettività, l-indipendenza u l-impatt tal-NHRIs biex isir l-aħjar użu minnhom fil-kuntest tal-UE.

Barra minn hekk, l-iskambju jista' jsir mal-Kummissjoni Ewropea f'kuntesti bħall-monitoraġġ tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE u l-istat tad-dritt.

Ir-riċerka tal-FRA turi li bħalissa 4 biss mit-33 NHRI koperti minn dan ir-rapport qed jużaw il-Karta b'mod sistematiku, filwaqt li l-oħrajn jindikaw li għadhom mhux qed jagħmlu użu sħiħ mill-potenzjal tagħha. Madankollu, l-istituzzjonijiet iqisu li b'mod ġenerali fis-sistemi legali u politiċi tagħhom, l-użu tal-Karta jidher li qed jiżdied. Meta ġew mistoqsija jekk ir-rwol tal-Karta żdiedx matul l-aħħar 10 snin – minn meta l-Karta saret legalment vinkolanti – fil-ħidma tal-NHRIs rispettivi nfushom, fost l-NHRIs li wiegħbu għal din il-mistoqsija, 16 qalu li r-rwol żdied, filwaqt li 13 ma rawx żieda bħal din fir-rilevanza tal-Karta għall-ħidma tagħhom. Tmintax-il NHRI qiesu l-kamp ta' applikazzjoni limitat tal-Karta bħala raġuni għaliex ma użawhiex ħafna. Numru kważi ndaqs (16) iddikjaraw li n-nuqqas ta' fehim tal-valur miżjud tal-Karta meta mqabbel ma' strumenti internazzjonali, bħall-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet tal-Bniedem, jew sorsi legali nazzjonali (13), kien raġuni għal livelli baxxi ta' użu tal-Karta. Għalhekk, l-istituzzjonijiet, fil-biċċa l-kbira, jidhru li jaraw il-Karta bħala kumplessa wisq biex tapplika, għalkemm erba' NHRIs biss indikaw li r-restrizzjonijiet fil-mandat tagħhom ma ħallewhomx jagħmlu użu akbar mid-dokument.



Skont ir-riċerka tal-FRA, minhabba l-fokus nazzjonali tagħhom u l-kanali stabbiliti man-NU, relattivament ftit NHRIs jimpjawn ruħhom fi skambju u kooperazzjoni diretti mal-istituzzjonijiet tal-UE; madankollu, l-ENNHRI kellu rwol importanti fit-titjib tal-konnessjoni tal-NHRIs mal-politiki u l-proċessi reġjonali, inkluż fil-livell tal-UE. L-ENNHRI jipprovdi wkoll vuċi kollettiva għall-NHRIs fir-reġjun kollu, inkluż billi jistabbilixxi rapporti u rakkomandazzjonijiet reġjonali li jistgħu jikkontribwixxu għall-proċessi tat-tfassil tal-liġi u tal-politika. B'mod ġenerali, l-iskambji bejn l-NHRIs u l-UE jistgħu jiżdiedu b'mod sinifikanti – kemm fil-proċessi tal-UE kif ukoll fl-involvement tal-Istati Membri fil-proċeduri tal-UE.

Eżempju importanti huwa l-potenzjal għall-iżvilupp ta' korpi nazzjonali fil-monitoraġġ ta' programmi ffinanzjati mill-UE fil-livell nazzjonali. Skont il-fondi attwali tal-UE, perjodu ta' programmazzjoni 2014-2020, il-leġiżlazzjoni tal-UE teħtieġ li, biex ikun hemm aċċess għall-finanzjament tal-UE (bħal għal kwistjonijiet ta' żvilupp reġjonali, koeżjoni u soċjali), l-Istati Membri għandhom jikkonformaw ma' ċerti kundizzjonijiet (kondizzjonalitajiet *ex ante*), inkluża l-kapaċità li jimplimentaw il-leġiżlazzjoni u l-politika tal-UE kontra d-diskriminazzjoni u dwar l-ugwaljanza bejn il-ġeneri, kif ukoll il-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità. Biex timmonitorja l-implimentazzjoni, id-dritt tal-Unjoni jipprevedi wkoll il-possibbiltà li korpi nazzjonali b'mandat ta' ugwaljanza jiġu involuti f'kumitati ta' monitoraġġ rilevanti fil-livell nazzjonali; madankollu, skont ir-riċerka tal-FRA, ftit li xejn NHRIs, li huma wkoll korpi għall-ugwaljanza, ippartecipaw f'kumitati ta' monitoraġġ ta' programmi ffinanzjati mill-UE.

Għall-perjodu ta' programmazzjoni li jmiss tal-UE, 2021-2027, il-proposta attwali tal-Kummissjoni għar-Regolament dwar Dispożizzjonijiet Komuni (hekk imsejjaħ) rivedut għall-fondi tal-UE, tiftaħ il-possibbiltà li jiġu involuti korpi nazzjonali responsabbli għall-promozzjoni tad-drittijiet fundamentali. Dan ir-rwol potenzjali għal entitajiet bħall-NHRIs fi programmi ffinanzjati mill-UE huwa opportunità biex tissaħħaħ l-implimentazzjoni tad-drittijiet fundamentali madwar l-UE u biex jissaħħaħ ir-rwol tal-istituzzjonijiet u jiżdied l-impatt tagħhom fil-prattika. Hija wkoll opportunità biex l-istandards internazzjonali tad-drittijiet tal-bniedem jiġu integrati aħjar fid-dritt tal-Unjoni u fil-proċessi tat-tfassil tal-politika.

Nota: E&W, l-Ingilterra u Wales; NI, l-Irlanda ta' Fuq; SCT, l-Iskozja.



L-OPINJONI 5 TAL-FRA

L-UE għandha tkompli tippovdi riżorsi lill-NHRIs u lill-ENNHRI biex tkompli tappoġġa l-kontribut effettiv tagħhom għall-implimentazzjoni tad-drittijiet fundamentali u l-istat tad-dritt fl-Ewropa. Il-Kummissjoni Ewropea tista' tqis aktar opportunitajiet ta' finanzjament biex tgħin lill-NHRIs jiżviluppaw għarfien espert dwar l-applikazzjoni tal-Karta fil-livell nazzjonali. Dan jista' jiffaċilita r-rwol tagħhom biex jgħinu lill-Istati Membri japplikaw il-Karta, inkluż fit-tfassil tal-liġi u tal-politika u meta jużaw il-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej.

FIGURA 4: AKKREDITAZZJONI TA' NHRIS U MANDATI ADDIZZJONALI SKONT IT-TRATTATI TAN-NU

Status A																																				
Status B																																				
L-ebda istituzzjoni akkreditata																																				
0 – Li jikkontribwixxi (mhux korp għall-ugwaljanza uniku)	L-Awstrija	Il-Belġju	Il-Bulgarija – Kummissjoni	Il-Bulgarija – Ombudsman	Il-Kroazja	Ċipru	l-Ċekja	Id-Danimarka	L-Estonja	Il-Finlandja	Franza	Il-Ġermanja	Il-Ġreċja	L-Ungerja	L-Irlanda	L-Italja	Il-Latvja	Il-Litwanja	Il-Lussemburgu	Malta	In-Netherlands	Il-Polonja	Il-Portugall	Ir-Rumanija – Istitut	Ir-Rumanija – Ombudsman	Is-Slovakkja	Is-Slovenja	Spanja	L-Iżvezja	Ir-Renju Unit – EEW	Ir-Renju Unit – SCT	Ir-Renju Unit – NI	Il-Macedonja ta' Fuq	Is-Serbja		
CERD (Art. 14-II korp)																																				
OPCAT (NPM)								0		0																										
CRPD (NMM)	0									0														0			0		0							

Sors: FRA, 2020 [ibbażat fuq 33 twegiba għall-kwestjonarju mibgħut lil 34 NHRIs, riċerka tal-FRA bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni, u rispons mill-NHRIs]

L-OPINJONI 6 TAL-FRA

Biex tiżdied l-analizi disponibbli u l-baži tal-evidenza biex tiġi vverifikata l-konformità mal-Karta meta tkun qed tiġi trasposta u implimentata l-leġiżlazzjoni tal-UE, l-Istati Membri għandhom iqisu li jistiednu lill-NHRIs biex jikkontribwixxu għall-proċeduri rilevanti. Dan jista' jkun relatat, pereżempju, ma' verifiki tal-kompatibbiltà u valutazzjonijiet tal-impatt.

L-UE tista' tispira ruħha aktar mill-prattika tan-NU, fejn l-NHRIs konformi mal-Prinċipji ta' Pariġi jingħataw status partikolari f'termini ta' partecipazzjoni u kontribut lil għadd ta' korpi, mekkaniżmi u proċessi, inkluż il-Kunsill tad-Drittijiet tal-Bniedem u korpi tat-trattat. Tali opportunitajiet huma mifruxa fin-NU, u jinvolvu kontribut fil-valutazzjonijiet tal-pajjiżi, proċeduri ta' segwitu, żvilupp ta' standards u proċeduri tal-ilmenti.

ISTITUZZJONIJET LI JHALLU IMPATT U SIKURI

Biex l-NHRIs ikollhom impatt qawwi fuq id-drittijiet tal-bniedem, il-kapaċità li jipprovdu pariri lil dawk li jfasslu l-politika u lil dawk li jfasslu l-liġijiet hija kruċjali. Ir-riċerka tal-FRA (ara **I-Kaxxa dwar il-metodoloġija**)

turi li l-istituzzjonijiet koperti minn dan ir-rapport jużaw ir-rapporti annwali u tematiċi tagħhom biex jindikaw l-iżviluppi rilevanti, kif ukoll il-potenzjal tagħhom li jinvolvu ruħhom mal-gvernijiet u l-parlamenti, inkluż matul il-pandemija tal-COVID 19; madankollu, filwaqt li l-NHRIs normalment jindirizzaw ir-rapporti annwali tagħhom lill-parlamenti, dawn mhux dejjem ikunu s-sugġett ta' diskussjoni parlamentari, u b'hekk tiġi llimitata l-viżibbiltà u l-impatt tagħhom. Din id-diskussjoni hija obligatorja fi ftit pajjiżi biss.

L-NHRIs għandu jkollhom biżżejjed setgħat biex jagħmlu impatt. Setgħat b'saħħithom, bħall-kapaċità li l-ministri tal-gvern jintalbu jwieġbu għal mistoqsijiet speċifiċi, jistgħu rarament jintużaw, iżda s-sempliċi eżistenza tagħhom tista' tipprovdi lill-NHRI bl-awtorità meħtieġa. Ir-riċerka għal dan ir-rapport turi li l-istituzzjonijiet kollha jippubblikaw informazzjoni u *data* dwar l-attivitajiet tagħhom, filwaqt li jipprovdu informazzjoni utli kemm għall-evalwazzjoni esterna kif ukoll għall-awtovalutazzjoni. Din tista' tinkludi l-għadd ta' rapporti prodotti jew interventi pubbliċi oħra minn NHRIs, l-għadd ta' rakkomandazzjonijiet adottati jew l-għadd ta' missjonijiet ta' monitoraġġ.

Nota: E&W, l-Ingilterra u Wales; NI, l-Irlanda ta' Fuq; SCT, l-Iskozja.

FIGURA 5: PARIR TAL-NHRIS LILL-GVERNIJET

Status A	L-Awstrija	Il-Belġju	Il-Bulgarija – Kummissjoni	Il-Bulgarija – Ombudsman	Il-Kroazja	Ċipru	Iċ-Ċekja	Id-Danimarka	L-Estonja	Il-Finlandja	Franza	Il-Ġermanja	Il-Greċja	L-Ungerija	L-Irlanda	L-Italja	Il-Latvja	Il-Litwanja	Il-Lussemburgu	Malta	In-Netherlands	Il-Polonja	Il-Portugall	Ir-Rumanija – Istitut	Ir-Rumanija – Ombudsman	Is-Slovakkja	Is-Slovenja	Spanja	L-Iżvezja	Ir-Renju Unit – E&W	Ir-Renju Unit – SCT	Ir-Renju Unit – NI	Il-Macedonja ta' Fuq	Is-Serbja		
L-ebda istituzzjoni akkreditata																																				
Obbligu esplicitu																																				
Possibbiltà esplicita																																				
Possibbiltà implicita/fil-prattika																																				

Sors: FRA, 2020 [ibbażat fuq 33 twegiba għall-kwestjonarju mibgħut lil 34 NHRI]

Biex jibqgħu jhallu impatt, l-istituzzjonijiet jeħtieġu bażi ġuridika b'saħħitha li tipprovdi għat-twaqqif u l-funzjonament tagħhom u tigarantixxi l-indipendenza tagħhom. F'konformità mal-Prinċipji ta' Pariġi, il-baži ġuridika ta' kwalunkwe NHRI għandha tkun ikkonċernata b'mod partikolari dwar l-indipendenza, l-eżistenza, l-istrutturi, il-mandati u s-setgħat tagħha. Ir-riċerka għal dan ir-rapport uriet li, filwaqt li l-baži ġuridika għall-NHRIs fl-Istati Membri tal-UE hija ġeneralment pjuttost b'saħħitha, ibbażata fuq il-liġi statutorja adottata mill-parlament, 14-il istituzzjoni biss huma protetti wkoll mid-dispożizzjonijiet kostituzzjonali.

Relatata mal-baži ġuridika hija l-ħtieġa ta' mandat għal NHRI li huwa wiesa' biżżejjed biex ikopri d-drittijiet tal-bniedem u dawk fundamentali rilevanti kollha. Skont il-Prinċipji ta' Pariġi, il-mandat għandu jkun ibbażat fuq l-istrumenti internazzjonali li għalihom Stat ikun parti (Kompetenza u responsabbiltajiet, paragrafu 3(b)). Biex jiġi enfasizzat ir-rwol tal-NHRIs fir-rigward tal-promozzjoni u l-monitoraġġ tad-drittijiet fundamentali f'kuntest tal-UE, tista' ssir referenza esplicita għall-Karta u d-dritt tal-UE f'dokumenti li jiffurmaw il-baži tal-ħidma tal-NHRIs. Ir-riċerka tal-FRA turi li l-Karta mhijiex imsemmija bħala standard ewlieni fl-istabbiliment tal-istituzzjonijiet: bl-eċċezzjoni ta' abbozz ta' liġi fl-Iżvezja, id-dokumenti li jiffurmaw il-baži ġuridika tal-NHRIs fl-UE ma jsemmux il-Karta b'mod esplicitu.

Skont ir-riċerka tal-FRA, il-maġġoranza l-kbira tat-33 NHRI koperti minn dan ir-rapport għandhom mandati li jinkludu attivitajiet ta' monitoraġġ. Fost l-istituzzjonijiet, 28 iwettqu attivitajiet ta' monitoraġġ, bħal pereżempju permezz ta' spezzjonijiet ta' postijiet ta' detenzjoni. Minn dawn l-NHRIs, 13 jagħmlu dan bħala obbligu esplicitu, 8 bħala possibbiltà esplicita u 7 fuq il-baži ta' prattika stabbilita biss.

Noti: E&W, l-Ingilterra u Wales; NI, l-Irlanda ta' Fuq; SCT, l-Iskozja. (*) Taħt l-istruttura ġenerali tal-NHRI tal-Finlandja, l-Ombudsman Parlamentari għandu l-baži ġuridika tiegħu fil-kostituzzjoni, filwaqt li l-Ċentru għad-Drittijiet tal-Bniedem huwa stabbilit bil-liġi.



L-OPINJONI 7 TAL-FRA

Biex jissaħħaħ l-impatt tal-NHRIs, l-Istati Membri tal-UE jistgħu jistiednu tali istituzzjonijiet biex jagħmlu rakkomandazzjonijiet dwar l-implikazzjonijiet tad-drittijiet fundamentali tal-abbozzi ta' leġiżlazzjoni u ta' politiki biex itejbu l-konformità mad-drittijiet fundamentali, inkluż matul l-istat ta' allarm ta' emerġenza kif ġie ddikjarat reċentement fil-kuntest tal-pandemija tal-COVID-19. Il-parlamenti jista' jkollhom ukoll relazzjoni formalizzata mal-NHRIs u jiżguraw li r-rapporti minn NHRIs indirizzati lill-parlament jiġu pprezentati u diskussi kif xieraq.

L-Istati Membri tal-UE jistgħu jiżguraw li jkun hemm traċċar sistematiku u rapportar pubbliku tas-segwitu u l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tal-NHRIs. Dan jista' jinkludi rapportar dwar liema rakkomandazzjonijiet għadhom pendenti u f'liema stadju, kif ukoll liema rakkomandazzjonijiet ġew esplicitament miċhuda jew thallew mingħajr reazzjoni mill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti.

Jekk ma jkunx hemm azzjoni fuq ir-rakkomandazzjonijiet tal-NHRIs, jista' jkun hemm modi formali effettivi biex l-NHRIs iwasslu biex dawn jiġu indirizzati mill-parlament.

FIGURA 6: IT-TIP TA' BAŽI ĠURIDIKA SKONT L-ISTAT U L-ISTITUZZJONI – KOSTITUZZJONI JEW LEĠIŻLAZZJONI ORDINARJA

Status A	L-Awstrija	Il-Belġju	Il-Bulgarija – Kummissjoni	Il-Bulgarija – Ombudsman	Il-Kroazja	Ċipru	Iċ-Ċekja	Id-Danimarka	L-Estonja	Il-Finlandja	Franza	Il-Ġermanja	Il-Greċja	L-Ungerija	L-Irlanda	L-Italja	Il-Latvja	Il-Litwanja	Il-Lussemburgu	Malta	In-Netherlands	Il-Polonja	Il-Portugall	Ir-Rumanija – Istitut	Ir-Rumanija – Ombudsman	Is-Slovakkja	Is-Slovenja	Spanja	L-Iżvezja	Ir-Renju Unit – E&W	Ir-Renju Unit – SCT	Ir-Renju Unit – NI	Il-Macedonja ta' Fuq	Is-Serbja	
L-ebda istituzzjoni akkreditata																																			
Kostituzzjoni										(*)																									
Liġi										(*)																									

Sors: FRA, 2020 [ibbażat fuq 33 tweġiba għall-kwestjonarju mibgħut lil 34 NHRI, u riċerka tal-FRA bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni]

NHRIS INDIPENDENTI

Element ċentrali li jgħin biex tiġi żgurata l-indipendenza tal-NHRIs huwa l-proċeduri tal-għażla u tal-ħatra għall-membri tal-korpi tat-teħid tad-deċiżjonijiet tal-istituzzjonijiet. Ir-reviżjoni tal-akkreditazzjoni mill-SCA tindika li jeħtieġ li jsir aktar, inkluż fir-rigward tal-Istati Membri tal-UE. Bl-istess mod, il-proċeduri ta' tkeċċija għandhom jitqiesu wkoll.³

Ir-riċerka għal dan ir-rapport turi l-ħtieġa li jittejbu l-proċessi tal-ħatra tal-korpi tat-teħid tad-deċiżjonijiet tal-NHRIs biex jiġu żgurati t-trasparenza u l-kredibbiltà. Minkejja varjazzjonijiet kbar f'termini ta' tipi ta' korpi u prattiki bejn l-Istati Membri, jistgħu jinsiltu tagħlimiet ġenerali li huma importanti għal kulħadd. B'referenza għall-osservazzjonijiet ġenerali tal-SCA u s-sejbiet ta' dan ir-rapport, it-tagħlimiet meħuda jinkludu l-iżgurar ta' proċess tal-ħatra li jkun trasparenti u miftuħ għall-applikazzjonijiet, jew inkella l-kunsiderazzjoni ta' modi biex tissaħħaħ l-indipendenza tal-istituzzjonijiet. L-indipendenza tal-NHRIs tissaħħaħ billi l-kandidati jiġu skrutinizzati minn kumitat espert indipendenti skont ir-rekwiżiti statutorji li jiżguraw it-trasparenza u l-għażliet ibbażati fuq il-mertu. Il-kunsiderazzjoni tal-kandidati tista' tibbenefika wkoll mill-involvement parlamentari, bħal permezz ta' seduti ta' konsultazzjoni.



L-OPINJONI 10 TAL-FRA

Skont il-Prinċipji ta' Pariġi u b'referenza għall-osservazzjonijiet ġenerali tal-SCA, l-FRA tqis li l-Istati Membri tal-UE għandhom itejbu l-proċess tal-għażla u l-ħatra tal-membri (mexxejja) tal-NHRIs, filwaqt li jiżguraw trasparenza akbar u proċessi miftuħa għall-akbar firxa possibbli ta' applikanti. Proċessi bħal dawn jistgħu jinkludu kumitati esperti indipendenti u l-involvement parlamentari.

(³) Ara GANHRI (2018), **SCA General Observations (Osservazzjonijiet Ġenerali tal-SCA)**, 2.1.



L-OPINJONI 11 TAL-FRA

Kif ġie enfasizzat mill-Kunsill tal-Unjoni Ewropea, l-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw ambjent ta' salvagwardja u favorevoli għall-NHRIs u s-socjetà ċivili, sabiex l-NHRIs ikunu ħielsa minn theddid u fastidju. Biex jipprevjenu l-NHRIs, inkluzi t-tmexxija u l-persunal tagħhom, minn theddid jew forom oħra ta' pressjoni relatati mal-ħidma tal-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem, l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jistabbilixxu miżuri ta' salvagwardja, inkluzi l-leġiżlazzjoni, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-NHRIs.

L-NHRIs, il-membri u l-persunal tagħhom għandhom jiġu protetti mill-fastidju, mill-attakki jew minn atti oħra ta' intimidazzjoni bħala riżultat tal-attivitàjiet mandati tagħhom u kwalunkwe azzjoni bħal din għandha tiġi indirizzata kif xieraq bħala prijorità mill-Istati Membri tal-UE.

Rekwiżit istituzzjonali importanti ieħor li jsaħħaħ l-indipendenza tal-NHRIs u l-protezzjoni minn xi forom ta' theddid huwa l-protezzjoni kontra r-responsabbiltà kriminali u ċivili għal atti mwettqa mill-istituzzjonijiet waqt li jwettqu l-kompiti tagħhom (immunità funzjonali). In-nuqqas ta' din il-protezzjoni minn influwenza esterna jista' jwassal biex l-NHRIs ma jkunux jistgħu jwettqu l-kompiti tagħhom mingħajr biża' ta' proċeduri legali. Ir-riċerka għal dan ir-rapport turi li t-tmexxija ta' 16 biss minn 33 istituzzjoni koperti minn dan l-istudju igawdu minn immunità bħal din, li hija estiża għall-bord ta' tmexxija f'erba' Stati Membri. F'pajjiżi oħra, bħall-Kroazja, id-deputat ombudspersons igawdu wkoll mill-istess immunità bħall-Ombudsman. Fir-rigward tal-persunal, il-protezzjoni kontra din ir-responsabbiltà hija pprovduta f'żewġ Stati Membri biss.

Hemm diversi forom oħra ta' theddid għall-NHRIs, fosthom it-tmexxija u l-persunal tagħhom, li jimminaw b'mod sinifikanti x-xogħol tagħhom. Il-Kummissarju tal-Kunsill tal-Ewropa rrapporta dwar xi theddid kontra l-istituzzjonijiet, inkluzi fl-Istati Membri tal-UE. It-theddid jinkludi tnaqqis baġitarju u interferenza fil-proċess tal-għażla u l-ħatra;⁴ għalhekk, huwa importanti li jkun hemm fis-seħh sistema ta' prevenzjoni b'saħħitha. Barra minn hekk, in-NU rrikonoxxiet l-importanza tal-NHRIs fil-prevenzjoni ta' ritaljazzjonijiet kontra l-organizzazzjonijiet tas-socjetà ċivili.⁵ Is-Segretarju Ġenerali tan-NU dan l-aħħar enfasizza mal-Assemblea Ġenerali li l-Istati għandhom jieħdu miżuri biex

jipprevjenu pressjoni fuq l-NHRIs.⁶

Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea "enfasizza l-ħtieġa li jiġi mħares ambjent favorevoli għal istituzzjonijiet nazzjonali indipendenti tad-drittijiet tal-bniedem, Korpi għall-Ugwaljanza u mekkaniżmi oħra tad-drittijiet tal-bniedem" [Traduzzjoni mhux ufficjali].⁷

Ir-riċerka għal dan ir-rapport turi li l-isfidi ewlenin biex jiġi żgurat ambjent ta' salvagwardja u favorevoli għall-NHRIs jinkludu każijiet ta' fastidju, theddid u attacchi fuq il-persunal, it-tmexxija u l-bini tagħhom. Tlettax-il NHRI irrapportaw li l-impjegati u l-voluntiera tagħhom kienu ġew soġġetti għal theddid u fastidju minħabba xogħolhom, l-aktar fl-ambjent online, fl-aħħar 12-il xahar. Forma oħra ta' theddida hija diskors negattiv wisq dwar il-kwistjonijiet tad-drittijiet tal-bniedem, li ġie rrapportat minn terz tal-istituzzjonijiet.

(4) Kunsill tal-Ewropa, il-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem (2018), **Paris Principles at 25: National Human Rights Institutions needed more than ever** (25 sena mill-Principji ta' Parigi: L-Istituzzjonijiet Nazzjonali għad-Drittijiet tal-Bniedem meħtieġa aktar minn qatt qabel), it-18 ta' Diċembru.

(5) Kunsill għad-Drittijiet tal-Bniedem tan-NU (2019), **A/HRC/RES/42/28**, l-1 ta' Ottubru.

(6) Assemblea Ġenerali tan-NU (2019), **A/74/226**, 25 ta' Lulju; Assemblea Ġenerali tan-NU (2019), **A/RES/74/156**, it-23 ta' Jannar.

(7) Kunsill tal-Unjoni Ewropea (2019), **Konkluzjonijiet tal-Kunsill dwar il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali wara Għaxar snin: is-Sitwazzjoni attwali u l-ħidma futura**, p. 11.

ISTITUZZJONIJIET LI JIRRIFFLETTU D-DIVERSITÀ – F’AMBJENT LI JWASSAL GĦAD-DRITTIIJET TAL-BNIEDEM

Rappreżentanza pluralistika tas-soċjetà fi ħdan l-NHRIs u l-fora konsultattivi tagħhom hija rekwiżit tal-Prinċipji ta’ Pariġi, li huwa magħġun mal-indipendenza tagħhom. Dan huwa element ta’ importanza kritika għall-funzjonament effettiv tal-NHRIs u l-kapaċità tagħhom li jkollhom impatt fuq is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem fil-prattika. Kull istituzzjoni għandha tirrifletti l-kompożizzjoni aktar wiesgħa tas-soċjetà u wkoll, fil-mod ta’ ħidma tagħha, tirrelata mal-komunità aktar wiesgħa, billi tikkollabora mas-soċjetà ċivili u tinvolvi ruħha ma’ dawk li altrimenti jistgħu jithallew lura u ma jinstemgħux. Il-Prinċipji ta’ Pariġi jirreferu għall-ħatra tal-membri tal-NHRI li għandha tiġi “stabbilita skont proċedura li toffri l-garanziji kollha meħtieġa biex tiġi żgurata rappreżentazzjoni pluralista tal-forzi soċjali (tas-soċjetà ċivili) involuti fil-protezzjoni u l-promozzjoni tad-drittijiet tal-bniedem” [Traduzzjoni mhux uffiċjali]. Il-kooperazzjoni mas-soċjetà ċivili hija wkoll element importanti tal-Prinċipji ta’ Pariġi.

F’kuntest tal-UE, il-pluraliżmu jirrifletti r-rispett għad-diversità kulturali, religjuża u lingwistika kif stabbilit fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (l-Artikolu 22) u t-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (l-Artikolu 2). Barra minn hekk, it-Trattat jistabbilixxi (l-Artikolu 10(3)) li d-deċiżjonijiet fl-UE għandhom jittieħdu b’mod kemm jista’ jkun miftuħ u qrib iċ-ċittadin. F’dan ir-rigward, jidher li huwa ta’ benefiċċju jekk l-iskrutinju tad-drittijiet tal-bniedem iqis il-pluraliżmu fis-soċjetà meta jimplementa d-dritt tal-Unjoni.

Ir-riċerka għal dan ir-rapport turi li 15-il NHRI jfittxu li jiżguraw il-pluraliżmu permezz tal-kompożizzjoni tal-korpi kolleġġjali għat-teħid tad-deċiżjonijiet tagħhom – NHRIs istitut tat-tip b’kummissjoni. Barra minn hekk, ir-riċerka tal-FRA turi li l-bilanċ bejn in-nisa u l-irġiel fil-persunal u f’pożizzjonijiet ta’ tmexxija fl-istituzzjonijiet huwa aħjar milli kien 10 snin ilu fiż-żewġ kategoriji.



L-OPINJONI 12 TAL-FRA

F’konformità mal-Prinċipji ta’ Pariġi, l-Istati Membri tal-UE huma mhegġa jiżguraw li l-istrutturi u s-sħubija tal-NHRIs ikopru n-natura diversa tas-soċjetà. Dan jista’ jinkiseb permezz tal-kompożizzjoni ta’ korpi għat-teħid ta’ deċiżjonijiet kolleġġjali, korpi konsultattivi u persunal. L-NHRIs għandhom ukoll ikunu kapaċi jwettqu impenn regolari u kostruttiv mas-soċjetà ċivili. Li jirriflettu l-pluralità tas-soċjetà, inklużi l-gruppi emarġinati, huwa essenzjali għall-kredibbiltà u l-effettività tal-NHRIs.

Nota:

E&W, l-Ingilterra u Wales; NI, l-Irlanda ta’ Fuq; SCT, l-Iskozja.

FIGURA 8: IL-MODI KIF L-ISTITUZZJONIJIET JIŻGURAW IL-PLURALIŻMU

Status A	L-Awstrija	Il-Belġju	Il-Bulgarija – Kummissjoni	Il-Bulgarija – Ombudsman	Il-Kroazja	Ċipru	Iċ-Ċekja	Id-Danimarka	L-Estonja	Il-Finlandja	Franza	Il-Germanja	Il-Greċja	L-Ungerja	L-Irlanda	L-Italja	Il-Latvja	Il-Litwanja	Il-Lussemburgu	Malta	In-Netherlands	Il-Polonja	Il-Portugall	Ir-Rumanja – Istitut	Ir-Rumanja – Ombudsman	Is-Slovakkja	Is-Slovenja	Spanja	L-Iżvezja	Ir-Renju Unit – E&W	Ir-Renju Unit – SCT	Ir-Renju Unit – NI	Il-Macedonja ta’ Fuq	Is-Serbja	
L-ebda istituzzjoni akkreditata																																			
Korp pluralistiku fi ħdan l-NHRI																																			
Korpi konsultattivi – kamp ta’ applikazzjoni wiesa’																																			
Korpi konsultattivi – kamp ta’ applikazzjoni dejjaq																																			

Sors: FRA, 2020 [ibbażat fuq 33 tweġiba għall-kwestjonarju mibgħut lil 34 NHRI, u riċerka tal-FRA bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni]

L-OPINJONI 13 TAL-FRA

L-Istati Membri tal-UE għandhom iqisu li jżidu l-appoġġ għall-kooperazzjoni bejn L-NHRIs u l-ibliet jew ir-reġjuni – b'riżorsi dedikati. Kooperazzjoni bħal din mhux biss issaħħaħ id-drittijiet tal-bniedem lokalmment iżda wkoll tappoġġa l-għarfien dwar id-drittijiet. Il-mira tal-SDG 16.10 ("jiġi żgurat l-aċċess pubbliku għall-informazzjoni u jiġi protetti l-libertajiet fundamentali, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali u l-ftehimiet internazzjonali") [Traduzzjoni mhux uffiċjali] tista' titqies aktar meta jiżdiedu l-iskambji tal-NHRIs ma' livelli differenti ta' governanza inklużi l-ibliet u r-reġjuni.

L-NHRIs kollha koperti minn dan ir-rapport jinvolvu ruħhom mal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili. Kważi nofs l-istituzzjonijiet huma obbligati li jagħmlu dan, filwaqt li terz għandhom il-potenzjal espliċitu li jagħmlu dan u madwar għoxrin fil-mija jagħmlu dan bħala kwistjoni ta' prattika. L-NHRIs jikkooperaw flimkien mill-qrib mas-soċjetà ċivili fl-oqsma li ġejjin: 31 dwar is-sensibilizzazzjoni u l-edukazzjoni u t-taħriġ dwar id-drittijiet tal-bniedem, 23 dwar proġetti konġunti u 3 dwar oqsma oħra. Huma jużaw firxa ta' forum ta' komunikazzjoni u kooperazzjoni mas-soċjetà ċivili. Is-sejnhiet għall-proposti u l-finanzjament tal-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili mill-istituzzjonijiet jibqgħu prattika rari.

Biex tissupplimenta r-riċerka għal dan ir-rapport, l-FRA wettqet konsultazzjoni mas-soċjetà ċivili dwar il-kooperazzjoni tagħha mal-NHRIs. Ir-riżultat ta' dan juri li, filwaqt li jseħh impenn tajjeb, dan jista' jkun diversifikat f'oqsma aktar tematiċi, il-kooperazzjoni tista' tiġi formalizzata u estiża biex tkopri l-oqsma kollha ta' ħidma tal-NHRI – element li ġie nnutat ukoll

fir-rakkomandazzjonijiet tal-SCA.

Ir-riċerka tal-FRA semmiet ukoll forum oħra ta' inklużività. Kważi nofs l-NHRIs koperti jinvolvu ruħhom mal-awtoritajiet kompetenti tal-ibliet u awtoritajiet lokali oħrajn permezz ta' diversi forum ta' kooperazzjoni. Tliet NHRIs stabbilixxew uffiċċji f'partijiet differenti tal-pajjiż biex iżidu l-involvement tagħhom mad-detenturi tad-drittijiet jew biex iżidu l-promozzjoni tad-drittijiet. L-awtoritajiet tal-bliet ibbenefikaw mill-għarfien espert tal-istituzzjonijiet dwar id-drittijiet, li influwenzaw b'mod pożittiv il-governanza tajba, inkluż l-involvement tad-detenturi tad-drittijiet fil-proċessi tat-tfassil tal-politika. Dan jinkludi l-qasam tad-drittijiet, bħall-aċċess għall-ġustizzja, id-dritt għall-informazzjoni, il-libertajiet tar-religjon, il-kuxjenza, l-opinjoni, l-informazzjoni u d-diskors, l-indirizzar u l-prevenzjoni tad-diskriminazzjoni permezz ta' edukazzjoni mmirata dwar id-drittijiet tal-bniedem tal-uffiċjali pubbliċi, l-aċċessibbiltà tas-servizzi u l-holqien ta' spazji għad-diversità.

Nota:

E&W, l-Ingilterra u Wales; NI, l-Irlanda ta' Fuq; SCT, l-Iskozja.

FIGURA 9: IL-KOOPERAZZJONI TAL-NHRIS MAL-ORGANIZZAZZJONIJET TAS-SOĊJETÀ ĊIVILI (OSĊ)

Status A	L-Awstrija	Il-Belġju	Il-Bulgarija – Kummissjoni	Il-Bulgarija – Ombudsman	Il-Kroazja	Ċipru	Iċ-Ċekja	Id-Danimarka	L-Estonja	Il-Finlandja	Franza	Il-Ġermanja	Il-Greċja	L-Ungerija	L-Irlanda	L-Italja	Il-Latvja	Il-Litwanja	Il-Lussemburgu	Malta	In-Netherlands	Il-Polonja	Il-Portugall	Ir-Rumanija – Istitut	Ir-Rumanija – Ombudsman	Is-Slovakkja	Is-Slovenja	Spanja	L-Iżvezja	Ir-Renju Unit – E&W	Ir-Renju Unit – SCT	Ir-Renju Unit – NI	Il-Maċedonja ta' Fuq	Is-Serbja	
Obbligu espliċitu																																			
Possibbiltà espliċita																																			
Possibbiltà impliċita/ fil-prattika																																			

Sors: FRA, 2020 [ibbażat fuq 33 tweġiba għall-kwestjonarju mibgħut lil 34 NHRI, u riċerka tal-FRA bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni]

NHRIS MGĦAMMRA B'RIZORSI ADEGWATI

Rizorsi finanzjarji u umani adegwati huma ta' importanza kritika għall-istituzzjonijiet nazzjonali biex iwettqu d-diversi mandati tagħhom tad-drittijiet tal-bniedem b'mod indipendenti u effettiv.

In-natura diversa tal-NHRIs (xi wħud huma wkoll istituzzjonijiet tal-Ombudsman u korpi għall-ugwaljanza) fl-Istati Membri tal-UE ma tippermettix tqabbil faċli tar-rizorsi disponibbli tagħhom, kemm jekk ikunu finanzjarji kif ukoll umani. Filwaqt li r-riċerka tal-FRA tindika zieda ġenerali żgħira fil-baġits tal-istituzzjonijiet (prinċipalment relatata ma' mandati addizzjonali, l-inflazzjoni mhux meqjusa) fl-UE bejn l-2010 u l-2019, f'xi snin u għal xi NHRIs, kien hemm tnaqqis baġitarju konsiderevoli. Meta wieħed iqabbel id-*data* disponibbli bejn l-2011 u l-2019 dwar l-istituzzjonijiet, jidher li ġeneralment kien hemm zieda fl-għadd ta' persunal, li, madankollu, għandu jitqiegħed fil-kuntest ta' għadd dejjem jikber ta' kompiti.

Ir-riċerka għal dan ir-rapport turi li ħafna NHRIs għad għandhom persunal żgħir ħafna fid-dawl tal-mandati multipli tagħhom, bħal pereżempju li huma wkoll korp għall-ugwaljanza skont id-dritt tal-Unjoni, mekkaniżmu nazzjonali ta' prevenzjoni skont il-Protokoll Fakultattiv tan-NU għall-Konvenzjoni kontra t-Tortura (OPCAT) u mekkaniżmu nazzjonali ta' monitoraġġ skont il-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità.



L-OPINJONI 14 TAL-FRA

F'konformità mal-Prinċipji ta' Pariġi u r-rakkomandazzjonijiet għall-korpi speċjalizzati mill-Kunsill tal-Ewropa u l-Kummissjoni Ewropea, l-Istati Membri tal-UE għandhom jiżguraw li l-NHRIs jiġu allokati rizorsi finanzjarji u umani f'livell li jippermetti kapaċità operazzjonali biex iwettqu l-mandati tagħhom b'mod effettiv u indipendenti. Għal dan il-għan, skambju f'waqtu bejn l-NHRIs u dawk li jfasslu l-politika, fil-forma ta' konsultazzjoni ta' qabel il-baġit mingħajr preġudizzju għall-indipendenza tagħhom, jista' jkun utli. Kwalunkwe tnaqqis baġitarju globali għas-servizzi pubbliċi ma għandux ikun ta' żvantaġġ sproporzjonat għall-NHRIs.

Ir-rizorsi għandhom ikunu biżżejjed biex l-NHRIs ikunu jistgħu jindirizzaw kwistjonijiet ewlenin relatati mad-drittijiet tal-bniedem u jimplementaw il-funzjonijiet tagħhom b'mod effettiv. Dan huwa importanti b'mod ġenerali kif ukoll biex jissahħaħ l-għarfien espert tagħhom stess dwar kwistjonijiet bħall-Karta. L-NHRIs għandu jkollhom ukoll il-kapaċità li jżidu l-għarfien dwar il-mandat u l-funzjonijiet tagħhom mal-pubbliku ġenerali u l-gruppi vulnerabbli.

Ir-rizorsi għandhom jippermettu wkoll lill-NHRIs jikkooperaw ma' istituzzjonijiet oħrajn b'mandat tad-drittijiet tal-bniedem fil-livell nazzjonali, biex jiżguraw il-koordinazzjoni u jinteraġixxu man-NU, il-Kunsill tal-Ewropa u organizzazzjonijiet internazzjonali u reġjonali oħrajn, inklużi l-istituzzjonijiet tal-UE.

L-OPINJONI 15 TAL-FRA

Għandha tingħata attenzjoni speċjali biex jiġi żgurat li kull mandat esplicitu u komputu addizzjonali ta' NHRI jingħataw riżorsi suffiċjenti biex jitwettqu b'mod effettiv u mingħajr ma jiġi mhedded ix-xogħol eżistenti.

L-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jiżguraw ukoll li mandati addizzjonali u kompiti addizzjonali ma jinfluwenzawx l-effettività tal-NHRI billi jillokkjaw b'mod sproporzjonat il-kapaċità jew jindikaw għażliet strateġiċi.

L-Istati Membri tal-UE għandhom jikkonsultaw l-NHRIs dwar kwalunkwe inizjattiva leġiżlattiva jew ta' politika li jkollha impatt fuq l-NHRIs, inklużi mandati u baġits.

Skont il-Prinċipji ta' Pariġi u l-istandards internazzjonali, l-NHRIs għandhom rwol importanti fil-kooperazzjoni man-NU. Il-kooperazzjoni hija essenzjali wkoll ma' mekkaniżmi reġjonali tad-drittijiet tal-bniedem u mekkaniżmi reġjonali u nazzjonali oħra – inklużi l-NHRIs f'pajjiżi oħra kompetenti fl-oqsma tal-protezzjoni jew il-promozzjoni tad-drittijiet tal-bniedem, kif ukoll korpi oħra b'mandat tad-drittijiet tal-bniedem fl-istess pajjiż.

Metodologija

L-informazzjoni ngabret permezz ta' sorsi primarji u sekondarji, (kwalitattivi u kwantitattivi).

Il-persunal tal-FRA għabar *data* permezz ta' kwestjonarji u intervisti mal-NHRIs fit-28 Stat Membru tal-UE ta' dak iż-żmien u fiż-żewġ pajjiżi tal-adeżjoni li jaqgħu fil-mandat tal-FRA – il-Maċedonja ta' Fuq u s-Serbja. Dan sar bejn April u Settembru 2019. L-NHRIs jew istituzzjonijiet ekwivalenti bi sħubija mal-ENNHRI, għal dawk l-Istati Membri mingħajr NHRI stabbilita, wiegħbu għal kwestjonarju u ġew intervistati. Total ta' 34 NHRI irċievew il-kwestjonarju tal-FRA; 33 wiegħbu, għalkemm xi NHRIs għażlu li ma jwiegħbux it-taqsimiet kollha tal-kwestjonarju. Fl-istess perjodu saret riċerka addizzjonali bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni. F'Jannar 2020, l-NHRIs u l-uffiċjali ta' kollegament nazzjonali wettqu verifika tad-*data* tal-abbozz ta' rapport.

L-FRA rċeviet rispons siewi dwar l-analiżi tad-*data* inizjali u s-sejbiet ewlenin mill-bord konsultattiv għar-rapport, li kien jinkludi rappreżentanti tal-ENNHRI, tal-GANHRI, ta' Equinet, tal-Kunsill tal-Ewropa, tal-Kummissjoni Ewropea, tal-Uffiċċju tan-NU għad-Drittijiet tal-Bniedem, tal-OSKE-ODIHR, tal-Bord Konsultattiv tal-Pjattaforma tad-Drittijiet Fundamentali tal-FRA u żewġ esperti indipendenti.

TABELLA TA' MANDATI TAL-NHRIS (JEW L-EQREB EKWIVALENTI) INKLUZI FL-ISTUDJU TAL-FRA (*)

NHRI	Mandat									
	Il-promozzjoni u l-protezzjoni tad-drittijiet tal-bniedem	L-istituzzjonijiet tal-Ombudsman b'mandat dwar amministrazzjoni hazina	Mekkaniżmi nazzjonali ta' prevenzjoni taht l-OPCAT	Mekkaniżmi nazzjonali ta' monitoragg taht is-CRPD	Korpi għall-ugwaljanza b'mandat dwar it-trattament ugwali	Il-monitoragg tar-ritorn furzat (Direttiva tal-UE dwar ir-Ritorn)	Rapportar dwar it-traffikar tal-bnedmin (Direttiva tal-UE)	Il-harsien tal-libertà ta' moviment u d-drittijiet ta' mobiltà fl-UE	Mandati oħra	Numru ta' mandati għal kull NHRI
NHRIs għal kull mandat	33	15	18	23	15	8	2	4	12	
Il-Bord tal-Ombudsman Awstrijak	✓	✓	✓	✓				✓		5
Iċ-Ċentru Inter-federali għall-Opportunitajiet Indaqs u l-għlieda kontra r-razziżmu u d-diskriminazzjoni (Unia) (il-Belġju)	✓			✓	✓			✓	✓	5
Il-Kummissjoni għall-Protezzjoni kontra d-Diskriminazzjoni (il-Bulgarija)	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	7
Commissione per la protezione dalla discriminazione (Bulgaria)	✓				✓					2
L-istituzzjonijiet tal-Ombudsman tar-Repubblika tal-Kroazja	✓	✓	✓		✓				✓	5
Il-Kummissarju għall-Amministrazzjoni u l-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem (Ċipru)	✓	✓	✓	✓	✓	✓				6
Id-Difensur Pubbliku tad-Drittijiet (iċ-Ċekja)		✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7
L-Istitut Daniż għad-Drittijiet tal-Bniedem	✓		✓ (**)	✓	✓					4
Il-Kanċillier tal-Ġustizzja (l-Estonja)	✓	✓	✓	✓	✓	✓ (**)				6
Iċ-Ċentru għad-Drittijiet tal-Bniedem (il-Finlandja)	✓	✓	✓ (**)	✓						3
L-Ombudsman Parlamentari (il-Finlandja)	✓		✓	✓						4
Il-Kummissjoni Konsultattiva Nazzjonali dwar id-Drittijiet tal-Bniedem (Franza)	✓			✓			✓		✓	4
L-Istitut Ġermaniż għad-Drittijiet tal-Bniedem	✓			✓					✓	3
Il-Kummissjoni Nazzjonali Griega għad-Drittijiet tal-Bniedem	✓								✓	2
L-Uffiċċju tal-Kummissarju għad-Drittijiet Fundamentali (l-Ungerija)	✓	✓	✓		✓				✓	5
Il-Kummissjoni Irlandiża għad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Ugwaljanza	✓			✓	✓			✓	✓	5
Il-Garanti Nazzjonali għad-Drittijiet ta' Persuni Detenuti jew Imcaħħda mil-Libertà (l-Italja)	✓		✓	✓		✓				4
L-Uffiċċju tal-istituzzjoni tal-Ombudsman tar-Repubblika tal-Latvja	✓	✓		✓	✓	✓			✓	6
L-Uffiċċju tal-Ombudsmen tas-Seimas (il-Litwanja)	✓	✓	✓							3
Il-Kummissjoni Konsultattiva dwar id-Drittijiet tal-Bniedem tal-Lussemburgu	✓			✓			✓			3
L-Istitut Netherlandiż għad-Drittijiet tal-Bniedem	✓			✓	✓					3
Il-Kummissarju għad-Drittijiet tal-Bniedem (il-Polonja)	✓	✓	✓	✓	✓					5
L-istituzzjonijiet tal-Ombudsman Portugiżi	✓	✓	✓	✓ (**)						4
L-Istitut Rumen għad-Drittijiet tal-Bniedem	✓									1
L-Avukat tal-Poplu (ir-Rumanija)	✓		✓							2
Iċ-Ċentru Nazzjonali Slovakk għad-Drittijiet tal-Bniedem	✓				✓					2
L-Ombudsman għad-Drittijiet tal-Bniedem tar-Repubblika tas-Slovenja	✓	✓	✓							3
L-Istituzzjonijiet tal-Ombudsman ta' Spanja	✓	✓	✓	✓ (***)		✓				5
L-Ombudsman għall-Ugwaljanza (l-Iżvezja)	✓				✓					2
L-Ombudsman tar-Repubblika tal-Maċedonja ta' Fuq	✓	✓	✓	✓			✓		✓	6
Il-Protettur taċ-Ċittadini tar-Repubblika tas-Serbja	✓	✓	✓							3
Il-Kummissjoni għall-Ugwaljanza u d-Drittijiet tal-Bniedem (ir-Renju Unit)	✓			✓	✓					3
Il-Kummissjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Irlanda ta' Fuq	✓			✓						2
Il-Kummissjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem tal-Iskozja	✓		✓	✓						3

(*) inizzjalment miġbura f'Jannar 2020, hija regolarment aġġornata, ara online l-Anness III tal-mandati tal-NHRI

(**) Involut parzjalment; (***) taht mandat ġenerali.



Għar-rapport sħiħ dwar Istituzzjonijiet Nazzjonali għad-Drittijiet tal-Bniedem b'saħħithom u effettivi – ara: <https://fra.europa.eu/en/publication/2020/strong-effective-nhris>

Ara wkoll: FRA (2010) **National Human Rights Institutions in the EU Member States. Strengthening the fundamental rights architecture in the EU**, il-Lussemburgu, l-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet



NIPROMWOVU U NIPPROTEĠU D-DRITTJIET FUNDAMENTALI TIEGĦEK FL-UE KOLLHA —

L-Istituzzjonijiet Nazzjonali għad-Driftijiet tal-Bniedem (NHRIs) huma parti vitali mis-sistema ta' protezzjoni tad-driftijiet tal-bniedem fil-livell ta' pajjiż. Billi jissensibilizzaw, jipprovdu pariri, jimmonitorjaw u jżommu lill-awtoritajiet responsabbli, huma għandhom rwol ċentrali fin-navigazzjoni tal-isfidi l-kbar tad-driftijiet tal-bniedem tal-ġurnata tal-lum – billi jindirizzaw kemm it-tħassib persistenti bħad-diskriminazzjoni kif ukoll l-inugwaljanza, u kwistjonijiet ġodda bħall-implikazzjonijiet tad-driftijiet tal-intelliġenza artifiċjali u tal-pandemija tal-COVID-19.

Is-sejbiet tal-FRA jenfasizzaw li, biex jissodisfaw il-potenzjal tagħhom, l-NHRIs jeħtieġu mandat ċar, indipendenza, riżorsi adegwati, u jeħtieġu jirriflettu d-diversità tas-soċjetajiet tagħna fis-shubijiet tagħhom. Jeħtieġ ukoll li jikkonformaw mal-Prinċipji ta' Pariġi dwar l-indipendenza u l-effettività tal-NHRIs approvati min-Nazzjonijiet Uniti.



FRA – L-AĠENZIJA TAL-UNJONI EWROPEA GĦAD-DRITTJIET FUNDAMENTALI
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vjenna – L-Awstrija
Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699

fra.europa.eu

 facebook.com/fundamentalrights
 twitter.com/EURightsAgency
 linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency



L-Uffiċċju tal-Pubblikazzjonijiet
tal-Unjoni Ewropea